

Miljø- og utviklingsdepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

Deres ref:

Oslo, 25. april 2013
Vår ref: Robert Hval Straumann/ 13-11232

HØRING AV FORSKRIFT OM CO2-KOMPENSASJON FOR INDUSTRIEN - MERKNADER FRA HOVEDORGANISASJONEN VIRKE

Vi viser til høring om forskrift om CO2-kompensasjon for industrien.

Hovedorganisasjonen Virke har følgende merknader:

I det seneste klimaforliket sier Stortingets energi- og miljøkomité at den grunnleggende utfordringen i klimapolitikken, så vel som på andre miljøområder, er at det er for billig å forurense og for lite lønnsomt å opptre miljøvennlig. Samtidig sier komiteen at ev. karbonlekkasje er en utfordring som må vurderes. Virke mener det må legges til grunn at det overordnede hensynet skal være at klimagassutslipp i Norge prissettes riktig gitt nasjonale mål om det samlede utslippsnivået i Norge, men at andre utilsiktede virkninger som karbonlekkasje selvsagt også bør vurderes.

Virke har tatt klimaforliket til etterretning og forutsetter at all norsk klimapolitikk må skje i henhold til klimaforlikets overordnede intensjon om å bidra til utslippskutt tilsvarende norske forpliktelser. Dersom man gjennom politiske rammebetingelser gjør utslipp fra noen typer kilder (for eksempel prosessindustri) rimeligere enn utslipp fra andre kilder (eksempelvis transport), betyr det at sistnevnte kilder må bære en større del av byrden for at Norge skal nå de nasjonale målene for klimautslipp i Norge. Det er samtidig ensbetydende med at de samfunnsøkonomiske kostnadene knyttet til å nå nasjonale utslippsmål øker. Virke mener at dette verken vil være praktisk eller politisk ønskelig, noe som i sin tur gjør det naturlig å stille spørsmål ved om de nasjonale utslippsmålene hjemlet i klimaforliket er realistiske og hvorvidt det noen gang vil foreligge reell politisk vilje og handlekraft til å nå disse.

Virke er enig i at det ikke er hensiktsmessig å innføre virkemidler som vil medføre karbonlekkasje og dermed ikke bidra til å kutte klimagassutslippene. På den annen side mener vi at det må foreligge en reell fare for karbonlekkasje hvis dette hensynet skal tillegges vekt i utformingen av virkemidlene. Vi mener at det ikke er gjort tilstrekkelig

vurdering av faren for karbonlekkasje, konsekvensen for virksomhetene som ev. blir rammet og om kompensasjonsordningen er målrettet mot de virksomheter som vil stå i fare for å flytte ut.

Karbonlekkasje vil forekomme når, alt annet likt, virkemidlene for å redusere klimagassutslipp er tungt på vektsskålen for at en virksomhet flytter ut eller legger ned. For å fastslå dette, må det gjøres en vurdering av øvrig kostnadsnivå i virksomhetene i hjemlandet og konkurrentlandene slik at man kan sannsynliggjøre at virksomhetene ellers konkurrerer på like fot. Vi kan ikke se at en slik vurdering er gjort, og det blir dermed vanskelig å se om det er behov for en kompensasjonsordning og ev. hvilke bransjer som har størst behov for en slik ordning. Vi minner om at utredningsinstruksen sier klart at: ” *Det skal i nødvendig utstrekning inngå grundige og realistiske samfunnsøkonomiske analyser. Dersom det foreligger vesentlig usikkerhet ved elementer som inngår i beregningen, må det gjøres anslag både for maksimums- og minimumsalternativer for nytte/kostnader, og foretas vurderinger av hvordan virkningene av tiltaket antas å avhenge av de usikre faktorene.*”

Etter all sannsynlighet vil det være stor forskjell mellom ulike konkurranseutsatte bransjer når det gjelder faren for karbonlekkasje. Forhold som råvåretilgang og priser, arbeidskraftskostnader, avstandsulempet/fordeler, markedsposisjon, teknologisk nivå med mer, vil spille inn på det generelle kostnadsbildet og dermed på konkurransevilkårene. I ordningen som nå blir foreslått har man tatt utgangspunkt i de ytre rammene for støtte slik EU har definert det i statsstøttereguleringen. Norge har gjennom regelverket fått en mulighet til å yte kompensasjon, men står fritt til å utnytte dette handlingsrommet. Man har dermed unnlatt å gjøre en konkret vurdering av støttebehovet i hver enkelt bransje og ev. hvilke bransjer som bør omfattes av ordningen.

Avslutningsvis mener vi at en vesentlig mangel i denne saken er at det ikke er anslått hvilken overordnet effekt tiltaket har på klimagassutslippene. Kvotesystemet er sannsynligvis det mest treffsikre og kostnadseffektive virkemidlet vi har i klimasammenheng, og enhver endring som kan innebære en uthuling av dette systemet bør vurderes grundig. Vi er usikre på om kompensasjonsordningen slik den er utformet i dag også ivaretar hensynet til et effektivt kvotesystem, og er overrasket over at dette ikke er gitt noen vurdering i høringsprosessen.

Vennlig hilsen

Hovedorganisasjonen Virke

Harald Jachwitz Andersen
Direktør

Robert Hval Straumann
Seniorrådgiver